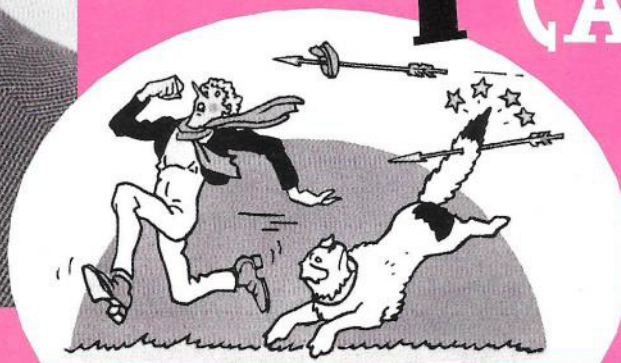

AVUI PARLEM AMB RAMON FOLCH i CAMARASA

Avui dia molta gent gran reconeix que va aprendre a llegir i escriure en català gràcies a *En Patufet*...

–Sí, perquè durant aquells anys, l'únic mitjà per a aprendre el català era la lectura. I, com que *En Patufet* era de caire popular, la gent no havia

de fer un gran esforç per entendre'l. Un cop acabada la Guerra Civil, no hi havia publicacions en català i molta canalla va aprendre a llegir i escriure la llengua catalana gràcies als exemplars d'*En Patufet* que encara es conservaven en moltes cases.

Una de les grans aportacions de Folch i Torres a aquest setmanari va ser la secció "Pàgines Viscudes". Què hi pesaven més, les històries o els seus missatges?

–Les "Pàgines Viscudes" eren narracions que descrivien situacions de la vida real amb què els lectors se sentien identificats. Però el meu pare també tenia una gran traça per a infondre valors, tot i que evitava donar aquesta impressió. Ell volia que aquests valors afloressin en l'esperit del lector, sense que pensés que li estaven donant una lliçó.

Uns valors que, a més de virtuosos, eren profundament catalanistes. La creació dels Pomells de Joventut va ser una altra expressió del seu sentiment patriòtic?

–Sí, perquè ell ho posava tot al servei de Catalunya i de la fe cristiana, i la seva tasca als Pomells de Joventut era la defensa del civisme ancorat en el catalanisme i en els valors cristians. Va aconseguir que Pomells de Joventut aplegués 875 grups formats per 20.000 nois i noies de Catalunya. Però aquesta associació només va viure tres anys, de 1920 a 1923, perquè el general Primo de Rivera va ordenar la seva dissolució.

Com recorda la figura del seu pare?

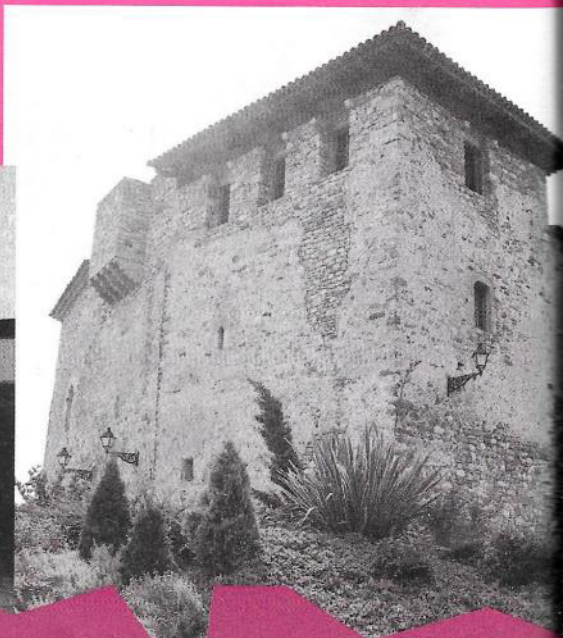
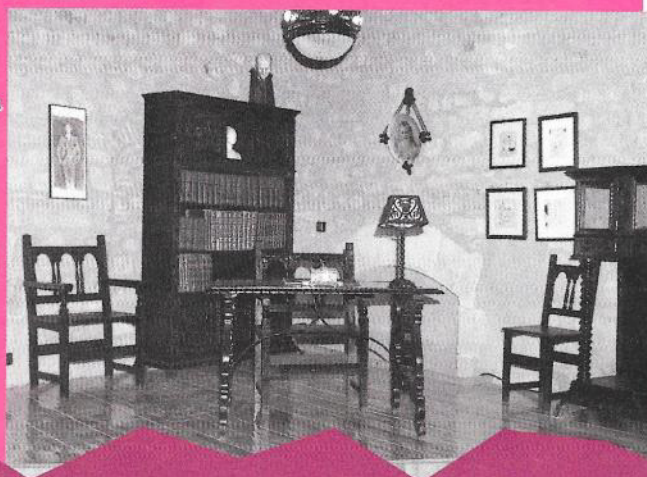
–Tinc un molt bon record d'ell, perquè era un home molt trempat, tot i que quan volia tenia molt mal geni. Inspirava un gran respecte, però en el fons era un gran bromista. Amb els anys, ell va començar la seva decadència i hi havia poc diàleg entre nosaltres. Però per a mi va ser un gran pare.

I, per a molts, un gran escriptor...

–Sí, però també va passar mals moments, perquè alguns intel·lectuals van titllar les seves obres de carrinclones. És cert que l'obra del meu pare té una intenció moralitzadora, però això no vol dir que sigui carrinclona. Jo crec que hi havia una mica d'enveja, perquè veien que venia molts exemplars de les seves novel·les i d'*En Patufet*, i això feia rabieta.

Precisament el reconeixement professional li va arribar amb aquesta publicació infantil, *En Patufet*. Què va significar aquest setmanari per a la societat?

–El meu pare es va incorporar a *En Patufet* l'any 1908 i, al 1920, ell ja era l'ànima de la revista. Però és que *En Patufet* era el nostre pa de cada dia. A tota Catalunya s'esperava la sortida de la revista amb impaciència. Fins al punt que quan arribava a les cases, la família es barallava, perquè tot hom volia llegir-lo. Era una publicació catalanista i catòlica, i aquests dos principis eren admesos unànimement per la societat de l'època.

L'obra més celebrada de Folch i Torres –creador del teatre català per a infants– són *Els Pastorets*. Com se sentiria si veiés que encara es continua representant-los?

–Molt orgullós, evidentment. Però sobre tot perquè avui dia la gent encara els demana. De fet, ja a partir de la seva estrena al 1916, tot i que cada any el meu pare estrenava una obra de teatre per a infants –l'any 1920 *La Venta focs*, per exemple–, *Els Pastorets* continuaven sent la gran “calderada” de cada temporada.

Com a novel·lista, *Les Aventures d'en Massagran* també li han donat molta popularitat...

–Sí, i és curiós, perquè l'editor només li va demanar vint pàgines, i quan el meu pare les hi va lliurar es pensava que ja havia acabat la feina. Però quina sorpresa va tenir quan li va encarregar que acabés la novel·la! *Les Aventures d'en Massagran* va entrar a formar part de la Biblioteca Patufet, i després d'aquest, tots els llibres d'aquesta col·lecció –excepte el primer– van ser novel·les escrites pel meu pare (*En Bolavà detectiu*, *En Boi Delit*, *L'anell perdut*...). Aquests llibres anaven apareixent per capítols a l'interior de les pàgines d'*En Patufet*. Els lectors guardaven els fascicles i, un cop acabades les entregues, els enquadernaven. L'any 1924 també va publicar, per aquest mateix sistema, la Biblioteca Gentil, de novel·les amoroses.

Però si en Massagran ha sobreviscut al pas dels anys, en part ha estat gràcies al fet que vostè en publica encara els àlbums. Com va decidir dur a terme aquesta tasca?

–M'ho va proposar la meua germana Roser. La idea inicial era convertir en còmics les dues novel·les d'en Massagran que el meu pare havia escrit, i vaig fer dos volums. Però com que van tenir bona acollida, vaig continuar fent-los. De manera que a partir del tercer àlbum –ara ja anem

pel catorzè!– m'he anat inventant jo l'argument, i en Josep Maria Madorell n'ha fet les il·lustracions.

La Fundació Folch i Torres també contribueix a mantenir viu el record del seu pare. D'on va sorgir la idea de la seva creació?

–Jo havia treballat durant tretze anys a Suïssa, com a traductor de l'OMS i, l'any 1986, quan em vaig jubilar, vaig tornar a Catalunya amb una idea ben clara: dedicar cinc anys a reunir el llegat del pare, que estava una mica dispers. Després aquesta idea es va convertir en la de crear una fundació i, aprofitant que l'Ajuntament volia restaurar el Castell de Plegamans, vam demanar que ens cedissin la primera planta del castell, on finalment ens vam instal·lar. La feina s'ha allargat més de cinc anys, però estic molt content perquè hem pogut recuperar tot el fons del pare i, a més, el dels seus quatre germans.

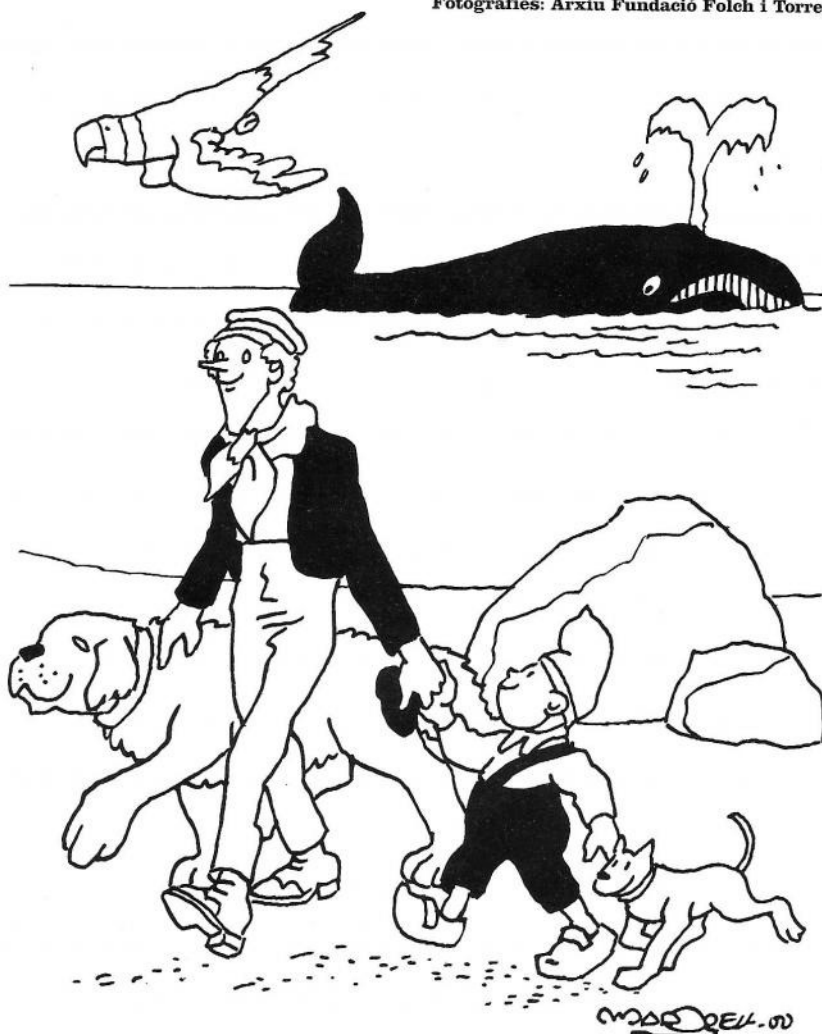
Se sentiria orgullós de vostè, el seu pare...

–Jo penso que sí. Tot i que no va poder veure publicat cap dels meus llibres, segurament estaria content de veure que he seguit les seves passes com a escriptor.

Text: ANNA BOIX SÁEZ

Il·lustració: Josep M. Madorell

Fotografies: Arxiu Fundació Folch i Torres

FUNDACIÓ FOLCH I TORRES Castell de Plegamans

Horari de visites: **Festius:** de 10 h a 13 h **Feiners:** a hores concertades

Tel: 938 648 073 – 938 644 359 <http://www.jazzfree.com/jazz7/Fundacio>

E-mail: ffolch@teleline.es

